

[Per Hækkerup.]

bemærkninger til det forslag, vi behandlede under det foregående punkt på dagsordenen.

Den højtærede minister erkender, at det forslag, vi her skal behandle, ikke giver og ikke tilsigter at give os nogen løsning på hovedstadsproblemet. Vi står, som det vil være de fleste bekendt, overfor store vanskeligheder på dette område. Spørgsmålet blev i sin tid behandlet i hovedstadskommissionen, og det har ikke været politisk muligt at finde nogen løsning derpå endnu. Det fremgik af ministerens fremsættelsestale, at ministeren har anstillet de aller alvorligste overvejelser over dette problem og efterhånden synes at være nået til en vis afklaring, hvad der, såvidt jeg kan tyde det, betyder, at ministeren ikke mener, at det er muligt på nuværende tidspunkt at finde frem til en løsning, og måske endda mener, at det ikke er nødvendigt at finde frem til nogen løsning i øjeblikket. Man kan sige, at det positive indhold i ministerens tale, da han beskæftigede sig med hovedstadsproblemet, var den etapevise ordning, illustreret med egnsplanen, byudviklingsforslaget, nedsættelsen af den kommission, der skulle beskæftige sig med samfærdselsproblemerne, det, der er oplyst i bemærkningerne til lovforslaget om, at man i landbrugsministeriet sysler med planer om en generalplan for kloakeringsforholdene, det forslag, vi debatterede under det foregående punkt på dagsordenen, og så det forslag, vi har her.

Overfor en sådan etapevis løsning af hovedstadsproblemerne, som jeg forstod at ministeren efter alvorlig overvejelse var nået frem til som den rigtige og den politisk mest hensigtsmæssige mulighed, vil jeg gerne anføre et par bemærkninger.

For det første: lige så vel som man kan sige, at det måske kan fremme løsningen af hovedstadsproblemet i al almindelighed, når man løser de mest presserende spørgsmål, efterhånden som de trænger sig så meget på, at man er nødt til at gøre noget, og lige så vel som man kan sige, at man måske herigennem beforder yderligere løsning af resterende spørgsmål, som dukker op, lige så vel kan det tænkes, at man ved ud af et kompleks af problemer at tage nogle enkelte problemer og gennemføre en løsning af dem, gør udsigterne for at gennemføre en løsning af andre dele af totalproblemet besværligere. Min betænkelighed overfor den etapevise fremgangsmåde går ud på, at den måske kan have den virkning, at vi ved at løse spørgsmålet om byudvikling, spørgsmålet om samfærdslen, spørgsmålet om kloakeringsforholdene, bliver mindre presset til at løse de

andre problemer, der findes indenfor hele hovedstadsordningen. Her tænker jeg først og fremmest på den økonomiske udvikling, men også på skabelsen af fælles organer til at beskæftige sig med de fælles problemer.

En anden betragtning, jeg gerne vil gøre gældende overfor denne etapevise ordning, er, at den måde, hvorpå den højtærede minister nu vil søge at løse hovedstadsproblemet etapevis, kan have karakteren af, at man i virkeligheden gennemfører en forskydning fra kommunerne over til staten. Det er staten, der løser disse problemer, og det betyder, at når byudviklingen, når samfærdslen, når kloakeringsforhold o. s. v. løses af de statslige organer i et mere eller mindre omfattende samarbejde mellem kommunerne, indskrænkes derigennem i realiteten det kommunale selvstyre, i stedet for at man, hvad der måtte være ønskværdigt, fandt frem til en form for kommunernes fællesstyre, som gjorde det muligt indenfor disse organers rammer at løse problemerne. I sin fremsættelsestale begrundet ministeren tildels sin afvisning af hovedstadskommissionens forslag med, at man ved at skabe mammutkommuner skaber for stor en afstand mellem den enkelte borger og kommunens styre og svækker et demokratisk princip, men jeg tror ikke, at den form, ministeren har fundet, i højere grad fremmer den nære kontakt mellem kommunevalgerne og de bestemmende organer. At man på den måde succesivt indskrænker det kommunale selvstyres arbejdsområde, tror jeg ikke er mere tiltrækkende, end at man finder frem til en løsning af kommunernes fællesanliggender indenfor hovedstadsområdet.

Ministeren anfører videre, at det ikke i øjeblikket er sagligt nødvendigt at gennemføre en løsning af hovedstadsproblemerne. Det er jeg ikke sikker på, ministeren vil få ubetinget tilslutning til fra alle sider, og jeg vil endda mene, at ministeren ikke engang har tilslutning hos sig selv, idet ministeren lidt senere bemærker, at han meget vel er klar over, at samarbejde mellem kommunerne kan forøge disses mulighed for at tjene deres befolkning på en bedre måde. Hvis det er ministerens opfattelse, må der heri ligge en saglig begrundelse for at finde frem til en hovedstadsordning.

Derimod er der sikkert mere hold i den begrundelse, ministeren anfører, at det ikke er politisk muligt at gennemføre en hovedstadsordning i øjeblikket. Det er muligt, at en mere videregående løsning ikke kan gennemføres — det skal jeg for mit vedkommende ikke kunne afgøre eller bedømme